

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 1 sierpnia 2024 r.

Poz. 3418

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P- II.4131.2.277.2024 WOJEWODY PODKARPACKIEGO

z dnia 31 lipca 2024 r.

Na podstawie art. 85, 86 i 91 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 609 z późn. zm.), art. 50 ust. 6a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn.zm.)

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

- §1 ust.6 w zakresie sformułowania „ w szczególności ” ,
- §1 ust. 8 , §1 ust. 11 i 13 ,
- §2 ust. 1 i 2 ,
- §4 ust.1 w zakresie sformułowania „ w szczególnie uzasadnionych przypadkach ” ,
- §5 ust. 1w zakresie sformułowania „ w terminie do 20 -go dnia miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi”

Załącznika do uchwały Nr V/21/2024 Rady Miejskiej w Birczy z dnia 28 czerwca 2024r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania, wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich, sposobu rozliczania wykonywania tych usług, warunków odpłatności za usługi sąsiedzkie oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat , a także trybu ich pobierania

Uzasadnienie

Rada Miejska w Birczy podjęła uchwałę Nr V/21/2024 z dnia 28 czerwca 2024r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania, wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich, sposobu rozliczania wykonywania tych usług, warunków odpłatności za usługi sąsiedzkie oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat , a także trybu ich pobierania.

Przeprowadzone przez organ nadzoru czynności nadzorcze pod względem legalności przedmiotowej uchwały wykazały, że wskazane w sentencji niniejszego rozstrzygnięcia zapisy w sposób istotny naruszają obowiązujące w tym zakresie przepisy .

Ramy prawne, które legitymują organ uchwałodawczy do podjęcia niniejszej uchwały w tej materii zawarte są art. 50 ust. 6a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Stosownie do tego przepisu w przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług.

Stanowienie aktów prawa miejscowego , a takim aktem jest badana uchwała, wymaga wykonania dyspozycji ustawowej w całości, aby taki akt mógł zostać uznany za zgodny z prawem. Niewypełnienie w całości dyspozycji przepisu upoważniającego lub przekroczenie jego zakresu stanowi naruszenie art. 7 Konstytucji, zgodnie z którym organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.

Jest to jedna z podstawowych zasad polskiego systemu prawnego. Oznacza ona, że organy władzy publicznej mogą działać tylko na podstawie prawnej, a normy prawne określają ich kompetencje, zadania i tryb postępowania, wyznaczając jednocześnie ramy ich działania. Postanowienia zawarte w uchwale nie mogą wykraczać poza zakres ustawowego upoważnienia oraz powtarzać regulacji zawartych w przepisach wyższego rzędu.

Nie ulega wątpliwości, że organ administracji publicznej, jakim jest rada gminy, jest zobligowany do przestrzegania ściśle zakresu upoważnienia ustawowego do stanowienia przepisów prawa miejscowego, a zatem wszelkie jego działania muszą znaleźć oparcie w konkretnych regulacjach prawnych, przyznających mu określone kompetencje, które winien precyzyjnie wypełniać.

W § 1 ust. 6 Załącznika do kwestionowanej uchwały Rada Miejska w Birczy zastosowała wyrażenie „w szczególności”, które wskazuje, iż mogą zostać wprowadzone inne, niż podane w uchwale, formy pomocy w zakresie usług sąsiedzkich.

Z kolei zapis § 1 ust. 8 Załącznika do badanej uchwały, w którym Rada postanowiła, że usługi sąsiedzkie przyznaje się po ustaleniu, że zachodzą przesłanki do udzielenia pomocy określone w ustawie o pomocy społecznej poprzedzone wywiadem środowiskowym, stanowi przekroczenie umocowania zawartego w art.50 ust.6 i 6a ustawy o pomocy społecznej.

Ponadto w ocenie organu nadzoru zapis §1 ust. 9 Załącznika do niniejszej uchwały zawiera modyfikację art.102 ustawy o pomocy społecznej, natomiast §1 ust. 11 stanowi powtórzenie art.50 ust.4a ww. ustawy.

Jak wynika z treści wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 sierpnia 2019r., wydanego w sprawie o sygn. akt II OSK 2376/18, powtórzenie regulacji ustawowych bądź ich modyfikacja i uzupełnienie przez przepisy gminne jest niezgodne z zasadami prawidłowej legislacji. Uchwała rady gminy nie może regulować jeszcze raz tego, co jest już zawarte w obowiązującej ustawie.

W § 1 ust.13 Załącznika do przedmiotowej uchwały Rada postanowiła, że niedozwolone jest realizowanie usług sąsiedzkich wobec osób, na które są pobierane świadczenia pielęgnacyjne lub opiekuńcze w ramach świadczeń rodzinnych. Według organu nadzoru taki zapis budzi wątpliwości.

Natomiast w § 2 ust.1 i 2 Załącznika do ocenianej uchwały Rada określiła elementy decyzji administracyjnej o przyznaniu usług sąsiedzkich, co stanowi przekroczenie delegacji ustawowej zawartej w art.50 ust.6 i 6a ustawy o pomocy społecznej.

W § 4 Załącznika do ww. uchwały rada zastosowała sformułowanie „w szczególnie uzasadnionych przypadkach”, które wskazuje, iż mogą zostać wprowadzone inne, niż podane w uchwale przypadki uzasadniające zwolnienie z ponoszenia odpłatności. Taki zapis stoi w sprzeczności z upoważnieniem ustawowym udzielonym radzie gminy na podstawie art.50 ust.6 i 6a ustawy o pomocy społecznej, który jednoznacznie stanowi, że rada winna określić szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia. Przyjęty bowiem zapis może prowadzić do sytuacji, w której organ wydający decyzję będzie miał możliwość zastosowania według własnego uznania innych przesłanek, na co art.50 ust.6 i 6a ww. ustawy nie zezwala.

Z kolei zawarte w § 5 ust.1 Załącznika ww. uchwały sformułowanie "w terminie do 20 dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu wykonania usługi" wykracza poza delegację ustawową do określenia trybu pobierania opłat, o którym mowa w art. 50 ust. 6 i 6a ustawy o pomocy społecznej. Określenie to w żadnym razie nie stanowi o trybie pobierania opłat, ale o terminie ich pobierania.

Organ nadzoru stwierdził ponadto, że poza kompetencję przyznaną Radzie Gminy w art. 50 ust. 6 i 6a ustawy o pomocy społecznej wykracza również regulacja zawarta w § 6 ust. 2 Załącznika do uchwały, zgodnie z którą: " Nie pobiera się opłaty w przypadku zgonu podopiecznego, za dany miesiąc, w którym zgon nastąpił ".

Mając na uwadze zakres przyznanych, na mocy przepisów art. 50 ust. 6 i 6a ustawy o pomocy społecznej, radzie gminy kompetencji, stwierdzić należy, że ustawodawca nie upoważnił rady gminy do regulowania kwestii dochodzenia (lub niedochodzenia) należności z tytułu korzystania z usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i usług sąsiedzkich, w tym również w przypadku śmierci świadczeniobiorcy.

Z tych powodów organ nadzoru uznał, że wskazane naruszenia art. 50 ust. 6 i 6a ustawy o pomocy społecznej, uzasadniają stwierdzenie nieważności uchwały Rady Miejskiej w Birczy Nr V/21/2024 z dnia

28 czerwca 2024r. w części określonej w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie ul Kraszewskiego 4 A za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego w terminie 30 dnia od daty jego otrzymania.

z up. WOJEWODY PODKARPACIEGO

Magdalena Kryczka
Dyrektor Wydziału Prawnego i Nadzoru